

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI

2396

Na temelju članka 16. stavka 1. podstavka 4. Zakona o hrani (»Narodne novine« br. 117/03, 130/03 i 48/04) ministar zdravstva i socijalne skrbi uz suglasnost ministra poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva donosi

PRAVILNIK

O PROVOĐENJU MONITORINGA HRANE RADI UTVRĐIVANJA RAZINA NUTRIJENATA, KONTAMINATA, ADITIVA, DRUGIH SASTOJAKA I TVARI

Članak 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuju se načini i postupci provođenja monitoringa hrane radi utvrđivanja razina nutrijenata, kontaminata, aditiva, drugih sastojaka i tvari, čiji je cilj utvrđivanje unosa pojedinih sastojaka ili tvari u organizam te procjena ugroženosti zdravlja stanovništva.

Članak 2.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Pravilnika imaju sljedeće značenje:

– »monitoring hrane« je sustavno provođenje analiza, prikupljanje, obrada i evaluacija podataka o razinama pojedinih odabranih sastojaka hrane te njihovu unosu u organizam čovjeka;

– »nutrijenti (hranjivi ili nutritivni sastojci)« su proteini, ugljikohidrati, masti, vitamini, minerali kao i tvari koje su sastavni dijelovi navedenih kategorija;

– »kontaminati« (štetne tvari) su biološke, kemijske ili fizikalne tvari štetne za zdravlje ljudi, koje nisu namjerno dodane hrani, a čija prisutnost je posljedica postupaka tijekom proizvodnje, tretiranja, pripreme, prerade, pakiranja, transporta i skladištenja hrane ili posljedica onečišćenja okoliša (pesticidi, teški metali, industrijski kontaminanti, ostaci veterinarskih lijekova, mikotoksini itd.);

– »prehrambeni aditiv« jest svaka tvar koja se uobičajeno ne konzumira, niti je tipičan sastojak hrane, bez obzira na prehrambenu vrijednost, a dodaje se hrani namjerno radi poboljšanja tehnoloških i senzorskih svojstava, u tehnološkom postupku proizvodnje, tijekom pripreme, obrade, prerade, oblikovanja, pakiranja, transporta i čuvanja.

Članak 3.

Ciljevi provođenja monitoringa su:

– utvrđivanje razina i trendova štetnih tvari, aditiva, nutrijenata, i drugih sastojaka u hrani prisutnoj na tržištu Republike Hrvatske,

– procjena unosa u organizam sastojaka i tvari iz podstavka 1. ovoga članka,

– usporedba dobivenih rezultata s međunarodno važećim referentnim toksikološkim i prehrambenim vrijednostima te ocjena njihovog utjecaja na zdravlje ljudi,

– provjera važećih standarda i maksimalno dopuštenih količina propisanih za pojedine vrste hrane,

– prikupljanje i evaluacija podataka i procjena rizika sukladno članku 5. Zakona o hrani.

Članak 4.

Za provođenje monitoringa sukladno članku 3. podstavku 1. i 2. ovoga Pravilnika relevantni su uzorci hrane uzorkovani na tržištu Republike Hrvatske na mjestima na kojima se stanovništvo opskrbljuje hranom (prodavaonice, supermarketi, tržnice, veletržnice, otkupna mjesta i sl.), a za nezapakiranu vodu za piće uzorci se uzimaju na slavinama iz kojih se pije voda.

Članak 5.

Monitoring se provodi sukladno godišnjem planu, (u daljnjem tekstu: plan) koji na prijedlog Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo, po prethodno pribavljenom mišljenju Hrvatske agencije za hranu donosi ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost ministra nadležnog za poljoprivredu.

Članak 6.

Pri izradi plana u obzir se mora uzeti:

- postojeće stanje zdravstvene ispravnosti hrane,
- podaci o potrošnji hrane,
- ozbiljnost zdravstvenih posljedica koje može izazvati odstupanje unosa pojedinog sastojka ili tvari od referentne ili preporučene vrijednosti,
- pojavnost i proširenost pojedinih javno-zdravstvenih problema stanovništva Republike Hrvatske, a koji mogu biti povezani s načinom prehrane ili štetnim tvarima u hrani.

Članak 7.

Plan mora sadržavati:

- popis vrsta hrane koja će se analizirati,
- popis nutrijenata, kontaminata, aditiva i drugih sastojaka i tvari koje će se analizirati po vrstama hrane,
- broj uzoraka i količine prema propisima za uzorkovanje vrste s obzirom na traženi parametar,
- mjesta i vremenski plan uzimanja uzoraka,
- način uzimanja uzoraka,
- analitičke metode.

Članak 8.

Izvješće o provođenju i rezultatima monitoringa sukladno ciljevima iz članka 3. ovoga Pravilnika izrađuje Hrvatski zavod za javno zdravstvo do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

Izvješće iz stavka 1. ovoga članka Hrvatski zavod za javno zdravstvo dostavlja ministru nadležnom za zdravstvo, ministru nadležnom za poljoprivredu i Hrvatskoj agenciji za hranu.

Članak 9.

Uzimanje uzoraka hrane za laboratorijsko ispitivanje za potrebe provođenja monitoringa obavljaju sanitarni inspektori Ureda državne uprave u županijama, odnosno Gradskog ureda za zdravstvo, rad i socijalnu skrb Grada Zagreba, u suradnji sa stručnim radnicima Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo.

Uzimanje uzoraka obavlja se sukladno pravilniku o načinu uzimanja uzoraka i metodama za obavljanje analiza i superanaliza namirnica, odnosno predmeta opće uporabe, a za vodu za piće sukladno pravilniku o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće.

Članak 10.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-02/04-04/10

Urbroj: 534-07-02/1-04-1

Zagreb, 10. rujna 2004.

Potpredsjednik Vlade i
ministar zdravstva i socijalne skrbi
prof. dr. sc. Andrija Hebrang, v. r.